Ainm: _____ Dáta: _____ Scór: _____

Sonraí Pearsanta a Chosaint agus Do chearta

Sonraí pearsanta, cearta príobháideachta (GDPR, CCPA), bróicéirí sonraí, fianáin, fioscaireacht, VPNanna agus cuntais níos sábháilte

PRÍOBHÁIDEACHT SONRAÍ PERSANTA: FORBHREATHNÚ FOGHLAMA

EOLASACH

FIOS DO SHONRAÍ

Cad a bhailítear agus cén fáth

CUMHACHTAITHE

CEARTA PRÍOBHÁIDEACHTA

Cearta GDPR agus CCPA/CPRA

VIGILANT

NÓSANNA CLISTE

MFA, nuashonruithe agus scamaí a aithint

Fáilte! Treoraíonn an paca gníomhaíochtaí seo thú trí chaighdeáin dhomhanda príobháideachta sonraí. Déanfaidh tú iniúchadh ar thoiliú rogha isteach faoi GDPR, cearta diúltaithe don díol faoi CCPA, cleachtais íoslaghdaithe sonraí, criptiú diosca iomláin do shonraí atá ar stóras, agus TLS le linn tarchuir.

SEICPHOINTÍ NA BILEOGE OIBRE

- [ ] **Cuid 1-4: Foghlaim do chearta príobháideachta agus nósanna sábháilte.**
- [ ] **Cuid 5-7: Réitigh tras-fhocail agus puzail cuardaigh focal.**
- [ ] **Cuid 8-9: Réitigh cás-staidéir agus dúshlán cód.**
- [ ] **Cuid 10: Déan athbhreithniú ar leathanaigh Ceisteanna Coitianta bunúsacha agus ardleibhéil.**
- [ ] **Cuid 11: Féach ar 10 bhfíric spéisiúla ón domhan fíor.**
- [ ] **Breis: dúshlán Smaoinigh go tapa.**

Oscail Treoir VPN.com ar Phríobháideacht Sonraí

URL: https://www.vpn.com/ga/slandail-dhigiteach/priobhaideacht-sonrai/

Do threoirmhapa foghlama: príobháideacht sonraí pearsanta

- Tuig do chearta príobháideachta faoin GDPR agus faoi CCPA California.
- Aithin conas a bhailíonn déileálaithe sonraí, fianáin agus aipeanna sonraí pearsanta.
- Cuir íoslaghdú sonraí i bhfeidhm trí gan ach an méid a theastaíonn go fírinneach ó sheirbhís a roinnt.
- Déan roghanna eolasacha ar bhrataí fianán agus ar leideanna ceadanna aipe.
- Laghdaigh an baol ó fhioscaireacht, sáruithe agus Wi-Fi poiblí le MFA agus nuashonruithe.

TREORACHA AR THREOIR PHRÍOBHÁIDEACHTA SONRAÍ

Freagair na ceisteanna ilrogha agus fíor/bréagach, comhlánaigh na habairtí le bearnaí leis an mbanc focal, meaitseáil sainmhínithe, agus réitigh an crosfhocal agus an cuardach focal. Cuir do chuid eolais i bhfeidhm ar do shonraí pearsanta féin a chosaint. Críochnaigh leis an ngníomhaíocht bhreise Smaoinigh go tapa.

PRÍOBHÁIDEACHT SONRAÍ PERSANTA AGUS DO CHEARTA (RÉAMHRÁ)

Is é príobháideachas sonraí do chumas rialú a dhéanamh ar an gcaoi a mbailítear, a n-úsáidtear, a stóráiltear agus a roinntear do chuid faisnéise pearsanta. Tugann dlíthe ar nós GDPR agus CCPA cearta duit, agus is féidir le nósanna ar nós pasfhocal láidir, MFA agus roinnt cúramach cabhrú leis an riosca a laghdú.

LÉIGH GACH SEICPHOINTE GO CÚRAMACH AGUS ROGHNAIGH NÓ SCRÍOBH AN FREAGRA CEART.

Seicphointe 1: Dúshlán ilrogha

1. **1. Cén rogha is fearr a léiríonn prionsabal an íoslaghdaithe sonraí?**
   - A. Gan ach na sonraí a theastaíonn ó sheirbhís chun a críche a roinnt
   - B. Rochtain iomlán a thabhairt do gach aip chun an socrú a éascú
   - C. Gach réimse roghnach ar fhoirmeacha clárúcháin a líonadh
   - D. Pasfhocal amháin a athúsáid ionas go mbeidh cuntais níos éasca a bhainistiú

2. **2. Cén chéim a mholtar má thuairiscíonn suíomh a úsáideann tú sárú?**
   - A. An pasfhocal sin a athrú agus MFA a chumasú nuair a thairgtear é
   - B. An pasfhocal céanna a athúsáid ar chuntas nua
   - C. Freagair an ríomhphost sáraithe le do PIN
   - D. Neamhaird a dhéanamh air, mar is annamh a bhíonn tábhacht le sáruithe

3. **3. Faoi rialacha an AE, cé acu is toiliú bailí d'fhianáin rianaithe?**
   - A. Bosca neamhthiceáilte a thiceáil go gníomhach tar éis faisnéis shoiléir
   - B. Boscaí réamhthiceáilte ar bhratach fianán nó clárúcháin
   - C. Leanúint ort ag scrollú nó ag brabhsáil an suímh ghréasáin go simplí
   - D. Fógra i bhfolach i dtéarmaí agus coinníollacha an tsuímh

4. **4. Cén ceart atá ag tomhaltóirí California faoi CCPA?**
   - A. Diúltú do dhíolachán nó roinnt a gcuid sonraí
   - B. Táille seasta a íoc as gach iarratas sonraí
   - C. Chun a éileamh go mbaintear aon aip de stórais aipeanna
   - D. Gach bailiú sonraí ag gach cuideachta a bhlocáil

5. **5. Cad a dhéanann VPN go príomha nuair a cheanglaíonn tú le Wi-Fi poiblí?**
   - A. Criptíonn sé trácht idir do ghléas agus an freastalaí VPN
   - B. Cuireann sé cosc ar shuíomhanna gréasáin aon fhianáin a shocrú
   - C. Cuireann sé in ionad MFA
   - D. Bainíonn sé bogearraí mailíseacha atá ar ghléas cheana féin

Seicphointe 2: Dúshlán Fíor nó Bréagach

6 Ceist F/B 6

6. Is ionann príobháideachas sonraí agus slándáil sonraí.

Fíor Bréagach

7 Ceist F/B 7

7. Féadfaidh an GDPR bheith infheidhme maidir le gnólachtaí lasmuigh den AE a thairgeann seirbhísí do dhaoine san AE.

Fíor Bréagach

8 Ceist F/B 8

8. Cuireann VPN a úsáid cosc ar shuíomhanna gréasáin tú a rianú le fianáin.

Fíor Bréagach

9 Ceist F/B 9

9. Is féidir le níos lú sonraí pearsanta a roinnt ar líne dochar sáraithe a laghdú.

Fíor Bréagach

10 Ceist F/B 10

10. Ligeann an CCPA do thomhaltóirí diúltú do dhíol nó do roinnt a gcuid sonraí.

Fíor Bréagach

Seicphointe 3: Príomhthéarmaí a chur isteach

Léigh gach abairt thíos agus líon isteach an bhearna leis an téarma ceart ón mBanc Focal.

1. Faoin GDPR, caithfidh _____ a bheith tugtha go saor, go sonrach, go heolasach agus gan athbhrí, mar sin ní chomhaireamh boscaí réamhthiceáilte.

2. Cuideachta a thiomsaíonn sonraí ó thaifid phoiblí, ó aipeanna agus ó cheannacháin chun próifílí daoine a thógáil agus a dhíol is ea _____ .

3. Is sampla tipiciúil é téacs a mhaíonn go bhfuil do pharsal coinnithe agus a iarrann ort sonraí cárta a 'dheimhniú' den chineál iarrachta ar a dtugtar _____ .

4. Úsáideann HTTPS _____ chun cabhrú le sonraí a chosaint le linn aistrithe idir do bhrabhsálaí agus suíomh gréasáin.

5. Is é an prionsabal a chuirtear i bhfeidhm nuair nach roinntear ach na sonraí a theastaíonn go fírinneach ó fhoirm chláraithe: _____ .

6. Is é _____ an ceart a ligeann duit iarraidh ar eagraíocht do shonraí pearsanta a bhaint, cé go bhfuil eisceachtaí ann.

BANC FOCAL FOCLÓIRE

BRÓCAER SONRAÍ CRIPTIÚ DIÚLTÚ FIANÁN FIOSCAIREACHT
ÍOSLAGHDÚ SONRAÍ SCRIOSADH TOILIÚ

Scríobh do fhreagraí anseo:

1. **2.**

3. **4.**

5. **6.**

Seicphointe 4: Meaitseáil coincheapa príobháideachta

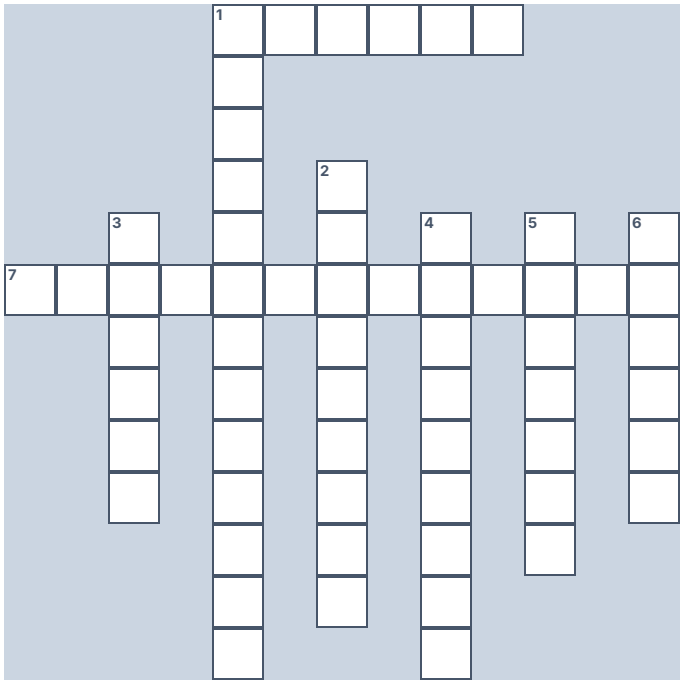
MEAITSEÁIL SAINMHÍNITHE

Meaitseáil gach téarma foclóra ar chlé lena shainmhíniú ceart ar dheis trí scríobh na litreach comhfhreagraí (A-H) sa bhosca ionchuir inlíonta.

	1. An ceart chun léirscriosta	A	An ceart i California chun cosc a chur ar ghnó do chuid sonraí a dhíol nó a roinnt.
	2. Ceart diúltaithe	B	Ceart an GDPR chun do shonraí pearsanta a scriosadh, faoi réir eisceachtaí.
	3. Íoslaghdú sonraí	C	Comhad beag brabhsálaí a úsáidtear chun do ghníomhaíocht a leanúint ar fud suíomhanna gréasáin.
	4. Criptiú	D	Comhaontú a thugtar go saor, atá sonrach, eolasach agus gan athbhrí.
	5. Bróicéir sonraí	E	Gan ach na sonraí pearsanta atá riachtanach chun críche sainithe a bhailiú.
	6. Toiliú	F	Teachtaireachtaí bréige a thugann ar dhaoine sonraí nó logálacha isteach a nochtadh.
	7. Fioscaireacht	G	Sonraí a mheascadh ionas nach féidir ach le duine a bhfuil an eochair cheart aige iad a léamh.
	8. Fianán rianaithe	H	Cuideachta a thiomsaíonn próifílí pearsanta ó go leor foinsí agus a dhíolann iad.

Seicphointe 5: Crosfhocal

Réitigh an crosfhocal trí litreacha a chlóscríobh sna boscaí bána gníomhacha. Freagraíonn na huimhreacha do na leideanna thíos.

TRASNA

1. Comhad beag brabhsálaí atá in ann do ghníomhaíocht a leanúint thar shuíomhanna gréasáin (6)

7. Cuideachta a thiomsaíonn agus a dhíolann próifílí faoi dhaoine (13)

SÍOS

1. Teachtaireachtaí bréige a mhealltar tú chun logálacha isteach nó sonraí cárta a nochtadh (13)

2. An ceart a ligeann duit iarraidh ar eagraíocht do shonraí pearsanta a bhaint (9)

3. Comhaontú a thugtar go saor, go sonrach, go heolasach agus gan athbhrí d'úsáid sonraí (6)

4. Sonraí ___: gan ach an méid is gá a bhailiú chun críche sainithe (9)

5. Sonraí a chur in eagar ionas nach féidir ach leis an duine a bhfuil an eochair cheart aige iad a léamh (7)

6. Ceart CCPA chun díol nó comhroinnt do shonraí a stopadh (6)

Seicphointe 5, rogha eile: Leideanna crosfhocail inrochtana

Is féidir le húsáideoirí léitheora scáileáin agus méarchláir freagraí na crosfhocal a chlóscríobh go díreach sna réimsí téacs thíos.

TRASNA

1 trasna: Comhad beag brabhsálaí atá in ann do ghníomhaíocht a leanúint thar shuíomhanna gréasáin (6 litir):

7 trasna: Cuideachta a thiomsaíonn agus a dhíolann próifílí faoi dhaoine (13 litir):

SÍOS

1 síos: Teachtaireachtaí bréige a mhealltar tú chun logálacha isteach nó sonraí cárta a nochtadh (13 litir):

2 síos: An ceart a ligeann duit iarraidh ar eagraíocht do shonraí pearsanta a bhaint (9 litir):

3 síos: Comhaontú a thugtar go saor, go sonrach, go heolasach agus gan athbhrí d'úsáid sonraí (6 litir):

4 síos: Sonraí ___: gan ach an méid is gá a bhailiú chun críche sainithe (9 litir):

5 síos: Sonraí a chur in eagar ionas nach féidir ach leis an duine a bhfuil an eochair cheart aige iad a léamh (7 litir):

6 síos: Ceart CCPA chun díol nó comhroinnt do shonraí a stopadh (6 litir):

Seicphointe 6: Cuardach focal i bhfolach

Aimsigh na 8 dtéarma eochair-fhoclóra atá i bhfolach san eangach thíos. Is féidir focail a bheith cothrománach, ingearach, nó trasnánach.

T U D F H I D R Q M E I R Z S

H D F Q V H U I L I O T F A A

C H Q O N P D T F I A N A N X

A G Q K R U S A D N Y B F S U

E A X W J A R Z S Y Y L G I I

R L M R J M L T O O H Q T Q H

I S Z A O V G U B Y I P R Y B

A O H L Z G J O P N I R W C M

C I Z Y G Y O W U R K V C P B

S N V T M G V D C Y U K R S B

O B R O C A E R S O N R A I X

I Z Y M R Q X I P D A D J Q V

F W D I U L T U W L J H T H G

B E I K T S V R Z E H E S C A

L Q C Z M K V R U A S W J M M

LIOSTA FOCAL FOCLÓIRE

SCRIOSADH, DIULTU, IOSLAGHDU, CRIPTIU, BROCAERSONRAI, TOILIU, FIOSCAIREACHT, FIANAN

Seicphointe 6, rogha eile: Meaitseáil foclóra inrochtana

Meaitseáil gach ceann de na 8 dtéarma foclóra ón Cuardach Focal lena sainmhíniú ceart trí scríobh na litreach (A-H) sa spás folamh.

TÉARMAÍ FOCLÓIRE

A. SCRIOSADH

B. DIULTU

C. IOSLAGHDU

D. CRIPTIU

E. BROCAERSONRAI

F. TOILIU

G. FIOSCAIREACHT

H. FIANAN

SAINMHÍNITHE AGUS GLEANNTA MEAITSEÁLA

1. Ceart CCPA chun díol nó comhroinnt do shonraí a stopadh.

2. Comhaontú a thugtar go saor, go sonrach, go heolasach agus gan athbhrí d'úsáid sonraí.

3. Cuideachta a thiomsaíonn agus a dhíolann próifílí faoi dhaoine.

4. An ceart a ligeann duit iarraidh ar eagraíocht do shonraí pearsanta a bhaint.

5. Sonraí ___: gan ach an méid is gá a bhailiú chun críche sainithe.

6. Teachtaireachtaí bréige a mhealltar tú chun logálacha isteach nó sonraí cárta a nochtadh.

7. Comhad beag brabhsálaí atá in ann do ghníomhaíocht a leanúint thar shuíomhanna gréasáin.

8. Sonraí a chur in eagar ionas nach féidir ach leis an duine a bhfuil an eochair cheart aige iad a léamh.

Seicphointe 7: Dúshlán focal measctha

Dí-mheascaigh na litreacha thíos chun príomhchoincheapa agus téarmaí cibearshlándála a nochtadh. Scríobh do chuid freagraí sna boscaí ionchuir a sholáthraítear.

1. SOICSADHR
2. UIDLOGHAS
3. RBSNOAIORA ERC
4. AHEORCTICA FIS
5. LUUDTI
6. IITCPUR
7. ITLUIO
8. ANFANI

Gníomhaíocht bhreise: Smaoinigh go tapa

3 FHREAGRA DO GACH CATAGÓIR. BUAILEANN AN CHÉAD DUINE A LÍONANN AN LIOSTA.

1	Céimeanna le glacadh tar éis sárú sonraí			
2	Aipeanna a iarrann do shuíomh			
3	Socruithe príobháideachais le hathbhreithniú ar ghuthán nua			
4	Comharthaí go bhfuil ríomhaire ionfhabhtaithe			
5	Comharthaí go bhféadfadh teachtaireacht a bheith ina fioscaireacht			
6	Cúiseanna le bogearraí a nuashonrú			
7	Sonraí pearsanta le coimeád amach ó na meáin shóisialta			
8	Bealaí le do chuntais a chosaint			
9	Faisnéis nár cheart duit a roinnt choíche			
10	Cuntais ar chóir MFA a bheith casta orthu			
11	Rudaí a dhéanann tú cúltaca díobh			
12	Áiteanna ina bhféadfá Wi-Fi poiblí a úsáid			
13	Rudaí le déanamh tar éis sceitheadh sonraí			
14	Cuideachtaí a fhéadfaidh sonraí brabhsála a bhailiú			
15	Comharthaí rabhaidh i ríomhphost			

Seicphointe 8: Cás-staidéir ar phríobháideacht sonraí

Cuir na coincheapa a d'fhoghlaim tú i bhfeidhm ar na cásanna fíorshaoil thíos.

CÁS-STAIDÉAR 1: IARRAIDH AR SHUÍOMH SONRAÍ A SCRIOSADH

👨‍💻

Cás: Dhún Maya, a chónaíonn sa Fhrainc, a cuntas ar aip siopadóireachta dhá bhliain ó shin ach faigheann sí a ríomhphoist mhargaíochta fós. Tá sí ag iarraidh go scriosfaidh an aip a sonraí pearsanta faoi cheart scriosta GDPR.

Ceist phlé: Cad iad na céimeanna a d'fhéadfadh Maya a ghlacadh, agus cad iad na sonraí a d'fhéadfadh an aip a choimeád go dlíthiúil?

CÁS-STAIDÉAR 2: AIP CHEISTEACHAIN AGUS CEADANNA

👨‍💻

Cás: Iarrann aip tráth na gceist pearsantachta atá saor in aisce ar Leo a shuíomh, a theagmhálaithe, a mhicreafón agus a dháta breithe sula bhféadfaidh sé tosú.

Ceist phlé: Cé na ceadanna a bhfuil cuma neamhriachtanach orthu, agus cad iad na roghanna atá ag Leo chun an méid a roinneann sé a laghdú?

Seicphointe 9: Díchódaigh an cód

Stopann daoine atá feasach ar phríobháideacht sula roinneann siad sonraí pearsanta ar líne. Úsáid an eochair Litir-go-hUimhir thíos chun an teachtaireacht a dhíchódú trí na litreacha comhfhreagracha a scríobh sna spásanna bána. Teachtaireacht chibearshlándála dhíchódaithe:

EOCHAIR CHRIPTITHE LITIR-GO-UIMHIR

A=1 B=2 C=3 D=4 E=5 F=6 G=7 H=8 I=9 J=10

K=11 L=12 M=13 N=14 O=15 P=16 Q=17 R=18 S=19 T=20

U=21 V=22 W=23 X=24 Y=25 Z=26

19	13	1	15	9	14	9	7	8		18	15	9	13	8		4	21	9	20
			18	15	9	14	14	20		1	18		12	9	14	5			

Teachtaireacht díchódaithe:

COMHAIRLE: FREAGRAÍONN GACH UIMHIR DO SHUÍOMH NA LITRE SIN SAN AIBÍTIR (M.SH. 1 = A, 2 = B, 26 = Z).

Seicphointe 10: Ceisteanna coitianta faoi phríobháideacht sonraí – bunleibhéal (Cuid A)

Athbhreithnigh ceisteanna agus freagraí coitianta maidir le do shonraí pearsanta a chosaint.

Q1: Cad é an difríocht idir príobháideacht sonraí agus slándáil sonraí?

Is é príobháideacht do smacht ar an gcaoi a mbailítear, a n-úsáidtear agus a roinntear sonraí pearsanta; is é slándáil an chosaint a choinníonn iad ó rochtain neamhúdaraithe.

Q2: Cad é an GDPR?

Leagann Rialachán Ginearálta um Chosaint Sonraí an AE, atá i bhfeidhm ó 25 Bealtaine 2018, rialacha síos maidir le sonraí pearsanta a phróiseáil agus tugann sé cearta do dhaoine ina leith [1].

Q3: Cad é an CCPA?

Tugann Acht Príobháideachta Tomhaltóirí California, mar atá leasaithe ag an CPRA, cearta do chónaitheoirí chun eolas a fháil, a scriosadh, a cheartú agus diúltú do dhíol nó do roinnt sonraí [4].

Q4: Cad is brí le íoslaghdú sonraí?

Gan ach sonraí pearsanta a úsáid atá leordhóthanach, ábhartha agus teoranta don mhéid is gá chun críche; mar úsáideoir, is féidir leat é a chur i bhfeidhm trí níos lú a roinnt [1].

Q5: Cad iad ceadanna aipe?

Socruithe a ligeann d'aipeanna do shuíomh, do theagmhálaithe nó do ghrianghraif a rochtain; is féidir le hathbhreithniú orthu agus na cinn nach bhfuil gá leo a chasadh as bailiú sonraí a theorannú [8].

Seicphointe 10: Ceisteanna coitianta faoi phríobháideacht sonraí – bunleibhéal (Cuid B)

Athbhreithnigh ceisteanna agus freagraí coitianta maidir le do shonraí pearsanta a chosaint.

Q6: Cad a dhéanann HTTPS do mo phríobháideachas?

Criptíonn HTTPS sonraí idir do bhrabhsálaí agus suíomh, ach is féidir le suíomhanna calaoise HTTPS a úsáid freisin, mar sin ní chruthaíonn an glas go bhfuil suíomh iontaofa [10].

Q7: Cad é an Ceart chun Léirscriosta?

Faoi Airteagal 17 den GDPR is féidir leat iarraidh ar eagraíocht do shonraí a scriosadh i gcásanna áirithe; níl an ceart absalóideach agus tá eisceachtaí ann [1].

Q8: Cad a áirítear mar thoiliú bailí?

Gníomh dearfach soiléir, ar nós bosca neamhthiceáilte a thiceáil tar éis faisnéis shoiléir; ní chomhaireamh boscaí réamhthiceáilte, tost ná scrollú [2].

Q9: Cad a dhéanann pasfhocal láidir?

Is é an fad is tábhachtaí: iarrann NIST ar shuíomhanna 15 charachtar ar a laghad a éileamh le haghaidh pasfhocal a úsáidtear leo féin agus bainisteoirí pasfhocal a cheadú [11].

Q10: Cad ba cheart dom a dhéanamh tar éis sáraithe sonraí?

Athraigh na pasfhocail atá buailte, cuir MFA ar siúl, coinnigh súil ar do chuntais agus smaoinigh ar reo creidmheasa saor in aisce; liostaíonn IdentityTheft.gov céimeanna téarnaimh [9].

Seicphointe 10: Ceisteanna coitianta faoi phríobháideacht – ardleibhéal (Cuid C)

Déan iniúchadh ar cheisteanna níos doimhne faoi bhunúis dhlíthiúla, fianáin, rianú, bróicéirí sonraí agus do chearta ar líne.

Q1: An gá mo thoiliú le haghaidh gach próiseála sonraí faoin GDPR?

Ní hea. Is ceann de shé bhunús dlíthiúla in Airteagal 6 é toiliú; áirítear leo seo conradh, oibleagáid dhlíthiúil agus leasanna dlisteanacha [1].

Q2: Cá bhfuil feidhm ag GDPR?

D'eagraíochtaí atá bunaithe san AE, agus d'eagraíochtaí lasmuigh den AE a thairgeann earraí nó seirbhísí do dhaoine san AE, nó a dhéanann monatóireacht ar a n-iompar [1].

Q3: An bhfuil toiliú de dhíth ar shuímh ghréasáin le haghaidh gach fianán?

Ní i gcónaí. De ghnáth tá fianáin atá riachtanach go docht díolmhaithe, ach teastaíonn toiliú bailí roimh ré le haghaidh fianáin neamhriachtanacha ar nós fianáin rianaithe [3].

Q4: Cad é riosca príobháideachais lorgairí tríú páirtí?

Is féidir le rianairí tríú páirtí tú a leanúint thar go leor suíomhanna gréasáin chun fógraí spriocdhírithe a thaispeáint; is féidir le fianáin a scriosadh agus socruithe príobháideachta a choigeartú cabhrú [8].

Q5: Cad é déileálaí sonraí?

Gnó a bhailíonn faisnéis phearsanta ó fhoinsí éagsúla agus a dhíolann le cuideachtaí eile é; is féidir le cónaitheoirí California ardán DROP an stáit a úsáid chun scriosadh a iarraidh [5].

Seicphointe 10: Ceisteanna coitianta faoi phríobháideacht – ardleibhéal (Cuid D)

Déan iniúchadh ar cheisteanna níos doimhne faoi bhunúis dhlíthiúla, fianáin, rianú, bróicéirí sonraí agus do chearta ar líne.

Q6: Cad é nasc 'Do Not Sell or Share' an CCPA?

Ní mór d'fhiontair a dhíolann nó a roinneann sonraí nasc 'Do Not Sell or Share My Personal Information' a thairiscint go ginearálta agus comharthaí diúltaithe amhail GPC a chomhlíonadh [4].

Q7: An ndéanann VPN gan ainm mé?

Ní hea. Criptíonn VPN trácht chuig freastalaí an VPN agus folaíonn sé d'IP ó shuíomhanna, ach is féidir leis an soláthraí é a fheiceáil, agus is féidir le fianáin agus méarlorgaireacht tú a rianú fós [12].

Q8: Conas is féidir liom teachtaireacht fioscaireachta a aithint?

Bí aireach ar iarratais phráinneacha chun nascanna a chliceáil, sonraí íocaíochta a dheimhniú nó fadhbanna cuntais a réiteach; déan teagmháil leis an gcuideachta ag úsáid uimhir nó suíomh gréasáin a bhfuil a fhios agat go bhfuil sé fíor [7].

Q9: An bhfuil Wi-Fi poiblí sábháilte le húsáid?

Is féidir go mbeadh sé ina riosca. Úsáideann formhór na suíomhanna criptiú, mar sin seiceáil le haghaidh HTTPS, coinnigh bogearraí cothrom le dáta agus úsáid MFA [10]; is féidir le VPN cosaint bhreise a chur leis ar líonraí neamhiontaofa [12].

Q10: Cad iad na pionóis airgeadais uasta faoi GDPR?

Maidir leis na sáruithe is tromchúisí, is féidir le fíneálacha 20 milliún euro nó 4% den láimhdeachas bliantúil domhanda a bhaint amach, cibé acu is airde [1].

Cuid 11: 10 bhFíric agus Léargas Príobháideachta Sonraí ón Domhan Fíor

Athbhreithnigh fíricí fíordhomhanda faoi dhlíthe príobháideachta, bróicéirí sonraí, calaois, sáruithe agus nósanna níos sábháilte ar líne.

1. EOLAS PRÍOBHÁIDEACHTA

Tá an GDPR i bhfeidhm ó 25 Bealtaine 2018 agus tugann sé cearta do dhaoine a gcuid sonraí pearsanta a rochtain, a cheartú agus a léirscriosadh [1].

2. EOLAS PRÍOBHÁIDEACHTA

Faoin GDPR, féadfaidh fíneálacha suas le 20 milliún euro nó 4% den láimhdeachas domhanda a bheith mar thoradh ar na sáruithe is tromchúisí [1].

3. EOLAS PRÍOBHÁIDEACHTA

Tháinig leasuithe CPRA ar CCPA California i bhfeidhm an 1 Eanáir 2023, ag cur cearta leis chun sonraí a cheartú agus úsáid sonraí íogaire a theorannú [4].

4. EOLAS PRÍOBHÁIDEACHTA

Dar leis an FTC, thuairiscigh tomhaltóirí gur chaill siad $15.9 billiún ar chalaois in 2025, suas ó os cionn $12 billiún an bhliain roimhe sin [6].

5. EOLAS PRÍOBHÁIDEACHTA

Ón 1 Eanáir 2026, is féidir le háitritheoirí California an ardán saor in aisce DROP a úsáid chun a iarraidh ar bhróicéirí sonraí a gcuid sonraí pearsanta a scriosadh [5].

6. EOLAS PRÍOBHÁIDEACHTA

Faoi rialacha cosanta sonraí an AE, ní chomhaireamh boscaí réamhthiceáilte, tost ná neamhghníomhaíocht mar thoiliú bailí [2].

7. EOLAS PRÍOBHÁIDEACHAIS

Sa RA, ní mór do shuíomhanna bealach a thabhairt duit toiliú le haon fhianán nach bhfuil de dhíth go docht ar an suíomh gréasáin [3].

8. EOLAS PRÍOBHÁIDEACHAIS

Éilíonn an GDPR go dtuairisceofaí sáruithe áirithe ar shonraí pearsanta don údarás laistigh de 72 uair an chloig, nuair is indéanta [1].

9. EOLAS PRÍOBHÁIDEACHAIS

Deir NIST nár cheart do shuíomhanna athruithe tréimhsiúla pasfhocail a chur d'iallach agus pasfhocail nua a scagadh i gcoinne liostaí comhréitigh [11].

10. EOLAS PRÍOBHÁIDEACHTA

Folaíonn VPN do sheoladh IP ó shuíomhanna gréasáin, ach is féidir leis an soláthraí VPN do thrácht a fheiceáil fós, mar sin roghnaigh go cúramach é [12].

Tagairtí teicniúla agus foinsí

Bunaíonn an treoirleabhar staidéir agus na mearaithe ar threoir oifigiúil príobháideachta AE, na Ríochta Aontaithe, California, FTC, NIST agus EFF.

TAGAIRTÍ OIFIGIÚLA AGUS SAINTÉAGSÚLA

[1] European Parliament & Council of the European Union. (2016). Regulation (EU) 2016/679 (General Data Protection Regulation). Official Journal of the European Union, L 119.

https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj

[2] European Data Protection Board. (2020). Guidelines 05/2020 on consent under Regulation 2016/679.

https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-052020-consent-under-regulation-2016679_en

[3] Information Commissioner's Office. (n.d.). Cookies. ICO for the public.

https://ico.org.uk/for-the-public/online/cookies/

[4] California Privacy Protection Agency. (n.d.). Frequently asked questions (FAQs).

https://cppa.ca.gov/faq.html

[5] California Privacy Protection Agency. (2025). Delete Request and Opt-out Platform (DROP).

https://privacy.ca.gov/drop/

[6] Federal Trade Commission. (2026, March 25). FTC testifies before the Joint Economic Committee on agency's efforts to combat fraud [Press release].

https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2026/03/ftc-testifies-joint-economic-committee-agencys-efforts-combat-fraud

[7] Federal Trade Commission. (2022). How to recognize and avoid phishing scams. Consumer Advice.

https://consumer.ftc.gov/articles/how-recognize-and-avoid-phishing-scams

[8] Federal Trade Commission. (2023). How websites and apps collect and use your information. Consumer Advice.

https://consumer.ftc.gov/articles/how-websites-and-apps-collect-and-use-your-information

[9] Federal Trade Commission. (2024). What to know about identity theft. Consumer Advice.

https://consumer.ftc.gov/articles/what-know-about-identity-theft

[10] Federal Trade Commission. (2023). Are public Wi-Fi networks safe? What you need to know. Consumer Advice.

https://consumer.ftc.gov/articles/are-public-wi-fi-networks-safe-what-you-need-know

[11] National Institute of Standards and Technology. (2025). Digital identity guidelines: Authentication and authenticator management (NIST SP 800-63B-4).

https://csrc.nist.gov/pubs/sp/800/63/b/4/final

[12] Electronic Frontier Foundation. (2026). Choosing the VPN that's right for you. Surveillance Self-Defense.

https://ssd.eff.org/module/choosing-vpn-thats-right-you

Freagraí: Seicphointe 1 – Ilrogha

1 **Íoslaghdú sonraí** ÍOSLAGHDÚ Freagra ceart: A

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Éilíonn Airteagal 5 den GDPR go mbeadh sonraí pearsanta leordhóthanach, ábhartha agus teoranta don mhéid is gá; is féidir le húsáideoirí é seo a mhacasamhlú trí níos lú a chomhroinnt [1].

2 **Freagairt do shárú** SÁRÚ Freagra ceart: A

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Tar éis sáraithe, athraigh pasfhocail nochta, cumasaigh MFA agus déan monatóireacht ar chuntais; tairgeann IdentityTheft.gov céimeanna téarnaimh saincheaptha [9].

3 **Toiliú bailí** TOILIÚ FIANÁN Freagra ceart: A

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Teastaíonn gníomh deimhneach soiléir ó thoiliú bailí tar éis faisnéise soiléire; ní chomhaireamh boscaí réamhthiceáilte agus scrollú leanúnach [2].

4 **Cearta CCPA** DLÍ CCPA Freagra ceart: A

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Is féidir le tomhaltóirí California diúltú do dhíol nó do roinnt faisnéise pearsanta, lena n-áirítear trí chomharthaí Global Privacy Control [4].

5 **Cosaint VPN** TOLLÁN VPN Freagra ceart: A

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Criptíonn VPN trácht chuig an bhfreastalaí VPN agus folaíonn sé do IP ó shuímh, ach is féidir le fianáin agus méarlorg brabhsálaí tú a rianú fós [12].

Freagraí: Seicphointe 2 – Fíor nó Bréagach

6 **Príobháideacht vs Slándáil** PRÍOBHÁIDEACHT — Freagra ceart: Bréagach

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Gaolmhar ach difriúil: Socraíonn Airteagal 5 de GDPR rialacha maidir leis an gcaoi a n-úsáidtear sonraí, agus éilíonn Airteagal 32 bearta slándála ar leithligh [1].

7 **Raon feidhme críochach an GDPR** RAON FEIDHME AN GDPR — Freagra ceart: Fíor

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Clúdaíonn Airteagal 3(2) eagraíochtaí neamh-AE a thairgeann earraí nó seirbhísí do dhaoine san AE, nó a dhéanann monatóireacht ar a n-iompar [1].

8 **VPNanna agus fianáin** TEORAINNEACHA VPN — Freagra ceart: Bréagach

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Folaíonn VPN do sheoladh IP, ach is féidir le fianáin, picteilíní rianaithe agus méarlorg brabhsálaí leanúint ort trasna suíomhanna gréasáin fós [12].

9 **Níos lú a roinnt** ÍOSLAGHDÚ — Freagra ceart: Fíor

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Teorannaíonn ceadanna aipe nach bhfuil gá leo a mhúchadh agus níos lú a roinnt cad ba féidir a bhailiú agus a nochtadh ina dhiaidh sin i sárú [8].

10 **Diúltaigh don Díol nó don Chomhroinnt** DLÍ CCPA — Freagra ceart: Fíor

NÓTA DON MHÚINTEOIR

Ní mór d'fhiontair a dhíolann nó a roinneann sonraí nasc soiléir diúltaithe a thairiscint, amhail 'Do Not Sell or Share My Personal Information' [4].

Eochracha foclóra agus rúibric mharcála

Rúbraic ghrádaithe don mhúinteoir: Bronn 1 phointe do gach meaitseáil cheart (8 pointe san iomlán) agus téarma comhthéacs (6 pointe san iomlán).

SEICPHOINTE 4: FREAGRAÍ – MEAITSEÁIL COINCHEAPA

B 1. An ceart chun léirscriosta	A 2. Ceart diúltaithe	E 3. Íoslaghdú sonraí	G 4. Criptiú
H 5. Bróicéir sonraí	D 6. Toiliú	F 7. Fioscaireacht	C 8. Fianán rianaithe

SEICPHOINTE 3: FREAGRAÍ – PRÍOMHTHÉARMAÍ

1 TOILIÚ	2 BRÓCAER SONRAÍ	3 FIOSCAIREACHT	4 CRIPTIÚ
5 ÍOSLAGHDÚ SONRAÍ	6 SCRIOSADH		

SEICPHOINTE 6, ROGHA EILE: FREAGRAÍ – MEAITSEÁIL FOCAL

1 B – DIULTU	2 F – TOILIU	3 E – BROCAERSONRAI	4 A – SCRIOSADH
5 C – IOSLAGHDU	6 G – FIOSCAIREACHT	7 H – FIANAN	8 D – CRIPTIU

NÓTAÍ PLÉ DO MHÚINTEOIRÍ

Príomhthéarmaí:
Seiceáil an féidir leis na daltaí An ceart chun léirscriosta, Ceart diúltaithe agus Íoslaghdú sonraí a mhíniú ina bhfocail féin agus sampla a thabhairt de gach ceann.

Cás-staidéir:
Iarr ar na daltaí a moltaí a bhunú ar fhíricí ón mbileog oibre, ní ar thuairimí.

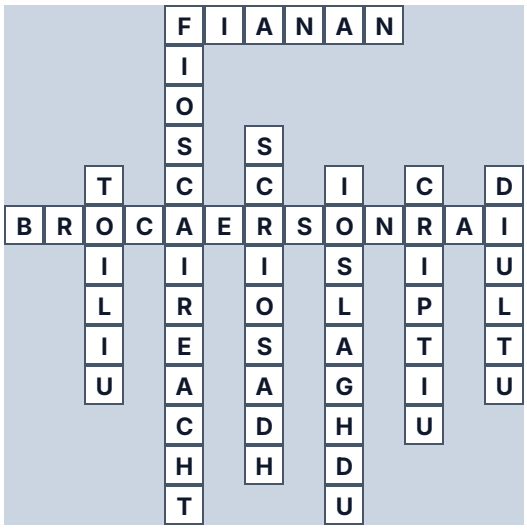
Measúnú foinsí:
Iarr ar na daltaí ráiteas amháin ar a laghad a fhíorú i bhfoinsí na bileoige agus pléigí cén fáth a bhféadfadh figiúirí, praghsanna agus rialacha athrú le himeacht ama.

Eochracha Puzal agus Nótaí don Mhúinteoir

CUR CHUN CINN FOCLÓIR CUARDAIGH

T	U	D	F	H	I	D	R	Q	M	E	I	R	Z	S
H	D	F	Q	V	H	U	I	L	I	O	T	F	A	A
C	H	Q	O	N	P	D	T	F	I	A	N	A	N	X
A	G	Q	K	R	U	S	A	D	N	Y	B	F	S	U
E	A	X	W	J	A	R	Z	S	Y	Y	L	G	I	I
R	L	M	R	J	M	L	T	O	O	H	Q	T	Q	H
I	S	Z	A	O	V	G	U	B	Y	I	P	R	Y	B
A	O	H	L	Z	G	J	O	P	N	I	R	W	C	M
C	I	Z	Y	G	Y	O	W	U	R	K	V	C	P	B
S	N	V	T	M	G	V	D	C	Y	U	K	R	S	B
O	B	R	O	C	A	E	R	S	O	N	R	A	I	X
I	Z	Y	M	R	Q	X	I	P	D	A	D	J	Q	V
F	W	D	I	U	L	T	U	W	L	J	H	T	H	G
B	E	I	K	T	S	V	R	Z	E	H	E	S	C	A
L	Q	C	Z	M	K	V	R	U	A	S	W	J	M	M

TUAIRISC CROSSWORD

TREOIR DON MHÚINTEOIR AR FHREAGRAÍ CROSFHOCAIL

TRASNA

1 trasna: FIANAN Comhad beag brabhsálaí atá in ann do ghníomhaíocht a leanúint thar shuíomhanna gréasáin (6 litir)

7 trasna: BROCAERSONRAI Cuideachta a thiomsaíonn agus a dhíolann próifílí faoi dhaoine (13 litir)

SÍOS

1 síos: FIOSCAIREACHT Teachtaireachtaí bréige a mhealltar tú chun logálacha isteach nó sonraí cárta a nochtadh (13 litir)

2 síos: SCRIOSADH An ceart a ligeann duit iarraidh ar eagraíocht do shonraí pearsanta a bhaint (9 litir)

3 síos: TOILIU Comhaontú a thugtar go saor, go sonrach, go heolasach agus gan athbhrí d'úsáid sonraí (6 litir)

4 síos: IOSLAGHDU Sonraí ___: gan ach an méid is gá a bhailiú chun críche sainithe (9 litir)

5 síos: CRIPTIU Sonraí a chur in eagar ionas nach féidir ach leis an duine a bhfuil an eochair cheart aige iad a léamh (7 litir)

6 síos: DIULTU Ceart CCPA chun díol nó comhroinnt do shonraí a stopadh (6 litir)

Eochair na bhfocal measctha agus réiteach an chóid

Eochair ghrádaithe don ghníomhaíocht dhíchuachta foclóra agus don Dúshlán Cód Rúnda.

EOCHAIR NA bhFOCAL DÍSCRAMBLAITHE

1.	SOICSADHR	SCRIOSADH	5.	LUUDTI	DIULTU
2.	UIDLOGHAS	IOSLAGHDU	6.	IITCPUR	CRIPTIU
3.	RBSNOAIORAERC	BROCAERSONRAI	7.	ITLUIO	TOILIU
4.	AHEORCTICAFIS	FIOSCAIREACHT	8.	ANFANI	FIANAN

EOCHAIR DHÚSHLÁN AN CHÓID RÚNDA

"SMAOINIGH ROIMH DUIT ROINNT AR LINE"

Freagraí na gcás-staidéar

A Cás-staidéar 1: Iarraidh ar shuíomh sonraí a scriosadh

Treoir don mhúinteoir

TREOIRLÍNE GRÁDÚ

Ba cheart do fhreagraí na mac léinn na pointí seo a leanas a chlúdach:

- Anailís cháis: Dhún Maya, atá ina cónaí sa Fhrainc, a cuntas ar aip siopadóireachta dhá bhliain ó shin ach faigheann sí a ríomhphoist mhargaíochta fós. Tá sí ag iarraidh go scriosfaidh an aip a sonraí pearsanta faoi cheart scriosta an GDPR.
- Cur chuige molta: Rogha 1: Seolann Maya iarratas scríofa ar léirscriosadh agus cuireann sí in aghaidh margaíochta dírí, ar cheart di stopadh ansin; ba cheart don aip freagra a thabhairt laistigh de mhí go ginearálta [1]. Rogha 2: díchláraíonn sí ar dtús le haghaidh faoisimh thapa. Réasúnaíocht: níl léirscriosadh absalóideach, mar sin is féidir leis an aip sonraí a choinneáil atá riachtanach le haghaidh oibleagáidí dlíthiúla nó éileamh dlíthiúil [1]. Mura bhfreagraíonn sé, is féidir léi gearán a dhéanamh lena húdarás cosanta sonraí [1].

B Cás-staidéar 2: Aip cheisteachain agus ceadanna

Treoir don mhúinteoir

TREOIRLÍNE GRÁDÚ

Ba cheart do fhreagraí na mac léinn na pointí seo a leanas a chlúdach:

- Anailís cháis: Iarrann aip tráchtála pearsantachta saor in aisce ar Leo a shuíomh, a theagmhálacha, a mhicreafón agus a dháta breithe sula bhféadfaidh sé tosú.
- Cur chuige molta: Rogha 1: diúltaigh rochtain ar shuíomh, teagmhálaithe agus micreafón, agus seiceáil ansin an n-oibríonn an tráth na gceist fós [8]. Rogha 2: má áitíonn an aip air, roghnaigh aip dhifriúil nó scrios í [8]. Réasúnaíocht: is annamh a bhíonn na sonraí sin de dhíth ar thráth na gceist, agus cuireann roinnt níos lú teorainn leis an méid is féidir a bhailiú, a dhíol nó a nochtadh. Is féidir le Leo ceadanna a athbhreithniú go rialta freisin i socruithe príobháideachais a ghutháin [8].